

Вх. № 316/05.10.2017
5800 гр Плевен

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Димитрина Йотова Илчовска,

Институт по царевицата – Кнежа,
член на Научно жури, съгласно заповед
на Председателя на ССА № НП-07-51 от 07.09.2017 г.

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор” в професионално направление, ш. 6.1. Растениевъдство по научна специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения”

Кандидат: По обявения в ДВ бр. 52 от 30.06.2017 г. от Институт по фуражни култури – Плевен конкурс за заемане на академична длъжност „Професор” са постъпили документи за участие от един кандидат – доц. д-р Анелия Илиева Кътова от същия институт.

Документите са прецизно оформени и представени съгласно изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение, утвърден от Председателя на ССА.

1. Кратко представяне на кандидата

Доц. д-р Анелия Кътова е родена през 1966 г. в с. Соколаре, обл. Враца. През 1990 г. завършва висше образование във ВСИ-Пловдив. В курса на следването тя е удостоена със „златни значки за отлично учение” и отличник на випуск 1990 г., специалност „Защита на растенията и почвата”. В продължение на четири години работи като агроном по растителна защита в земеделска кооперация – с. Ореховица, Плевенско.

През 1995 г. след успешно издържан конкурс е назначена като научен сътрудник в ИФК-Плевен.

Защитава докторска дисертация на тема: „Проучване на морфологични признаци, биологични свойства и стопански качества на растителна генплазма от вида пасищен райграс (*Lolium perenne* L.) с оглед на селекцията” през 2005 г. и придобива ОНС „Доктор” по „Селекция и семепроизводство на културните растения”. През 2010 г. получава научното звание „Доцент” по същата специалност.

Многократно е специализирала в Белгия, като продължителността на специализациите е от 1-3 месеца (общо 12 месеца).

Наред с научноизследователската дейност, доц. Кътова заема и редица административни длъжности: научен секретар, ръководител на отдел „Селекция и семепроизводство на фуражните култури”, Вр. И. директор и понастоящем директор на ИФК-Плевен.

Владее три чужди езика: руски, френски и английски.

2. Описание на научната продукция

2.1. Публикационна дейност

Доц. Кътова е публикувала до сега общо 87 броя научни труда, от тях три са свързани с докторската ѝ дисертация и 35 броя с участието в конкурса за доцент. В настоящия конкурс участва с 49 публикации, групирани по следния начин:

- Научни публикации в чуждестранни книги – 1 бр.
- Научни публикации в международни и чуждестранни издания с импакт фактор (IF) – 4 броя (с общ IF – 8,002%).
- Научни публикации в международни и чуждестранни издания без IF – 20 броя.
- Научни публикации в български издания – 16 броя.
- Научни публикации в международни и български сборници – 4 броя.
- Научно-популярни публикации – 4 броя.

Прегледът на личния принос на доц. д-р Анелия Кътова в представените за рецензиране научни трудове показва, че тя е самостоятелен и водещ автор в 23 от тях (51,11%), втори автор е в 15 броя (33,35%) в т. ч. 10 с двама съавтори със 60% нейно участие, трети в 5 броя (11,11%) и четвърти автор в 2 броя (4,44%). За публикациите в съавторство са представени протоколи за дялово участие на авторите.

Представени са и 3 броя научни публикации под печат, удостоверени с документ (6,6%).

Анализът на общата научна продукция очертава водещата ѝ роля и е убедително доказателство, че публикациите са с активното ѝ участие.

2.2. Цитирания на научните публикации на кандидата в научната литература

Актуалността, оригиналността и значимостта на публикационната дейност на доц. Кътова са оценени от десетки изследователи, което е видно от приложената справка за установените цитати. Техният общ брой е 87. Цитатите в международни издания са 81 броя, от тях 11 броя са с общ IF – 12,872.

Атестат за високата научна стойност на публикациите е впечатляващия брой положителни цитирания.

2.3. Участие в научни проекти

Общият брой на изследователските проекти е 33, при изискуеми 10. Изследователската дейност на кандидата е реализирана както в рамките на целево финансирани научни проекти към ССА (14 броя), така и проекти с външни организации (12 броя) от Белгия, Великобритания, Молдова, Румъния и Китай и 7 броя финансирани от МОН, МЗХ и МОСВ.

Доц. Кътова в ръководител на 8 броя проекти в т. ч. 5 броя към ССА и 3 броя с външно финансиране.

Ръководството и активното участие на кандидата при изпълнението на изследователските проекти недвусмислено доказва нейната научна компетентност, която ѝ позволява да реализира мащабни научни програми.

3. Научноизследователска дейност

Научните изследвания на кандидата са в областта на селекцията и семеипроизводството на многогодишните житни треви. Проведените изследвания са в следните направления:

- Събиране, проучване и подобряване на изходния материал
- Създаване на синтетични популации
- Целенасочен ефективен отбор по продуктивност и адаптивност
- Еколого-генетичен анализ на количествени признаци
- Кластериране на селекционните материали
- Междуродова и вътревидова хибридизация
- Полиплоидизация
- Определяне нивото на плоидност
- Устойчивост на биотичен и абиотичен стрес
- Селективност на хербициди
- Оценка качеството на фуража

Всички тези проучвания са база за планиране и осъществяване на ефективна селекционна дейност.

Проведените изследвания от доц. Кътова имат комплексен характер. Получените резултати са логично следствие от многобройните показатели включени в тях. Прави отлично впечатление литературната осведоменост по широк кръг селекционно-генетични и технологични проблеми. В научни публикации тя се позовава на водещи автори в съответното направление. Познава и ползва до съвършенство методите на изследване. С оглед на селекционната стратегия тя извлича максималната научна информация благодарение на използваните както конвенционални, така и съвременни статистически и статико-генетични методи, които са гаранция за достоверността на получените резултати.

В резултат от цялостната селекционна дейност на доц. Кътова са създадени 6 сорта многогодишни житни треви (копия на 4 сертификати и два бюлетина на ПВ и Р. България).

В Националната генбанка за дългосрочно съхранение са представени три вида оригинална зародишна плазма.

4. Приноси

В авторската справка за научните и научно-приложни приноси доц. Кътова е формулирала 39 приноса разделени в две основни групи: с методично и теоретично значение и с научно-приложен характер.

Смятам, че значителна част от приносите в първата група имат оригинален характер и са новост за аграрната наука (1.3; 1.4; 1.5; 2.1; 2.2 и 2.5).

5. Лични впечатления

Познавам доц. д-р Кътова от 2005 г. и по-точно от блестящата ѝ защита на докторската дисертация пред СНС по Растениевъдство при ВАК.

Тя е амбициозен, ерудиран, капацитетен, знаещ и можещ учен. Впечатлена съм от нейното трудолюбие, последователност, прецизност и отговорност. Комуникативна е, умее да работи в екип.

Липсата на езикова бариера и позволява сътрудничество с научни звена в чужбина, публикуване в престижни международни списания, които и гарантират разпознаваемост в международната и нашата научни общности.

Заклучение

Въз основа на прегледа на научната продукция, анализа на научната и научно-приложната дейност и значимостта на постигнатите резултати, кандидатът в съвкупност не само покрива, но и превишава наукометричните критерии съгласно ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение.

Позволявам си да препоръчам на почитаемото Научно жури да гласува положително и предположи на НС на ИФК-Плевен да избере доц. д-р Анелия Илиева Кътова за „професор“ по научната специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения“.

06.10.2017 г.
гр. Кнежа

Член на жури: 

/доц. д-р Д. Илчовска/